

Nr 1116

Av herr **Jansson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 150, med förslag till tulltaxa, m. m.*

Det huvudsakliga bistånd, som *utifrån* kan ges åt de fattiga länderna i deras ansträngningar att upprätta en ekonomi med största möjliga tillväxtförmåga, ligger på den internationella handelspolitikens område. Emellertid utvecklas de internationella handelsrelationerna så, att de alltjämt privilegierar de redan rika länderna.

Medan världshandeln mer än fördubblats sedan 1950, har u-ländernas andel av världshandeln sjunkit från 1/3 till 1/5. Den främsta orsaken till deras minskade andel i den internationella handeln är de rika ländernas höga skyddsmurar av tullar, skatter, avgifter och regleringar. Dessa försvårar de fattigas import av kapitalvaror, som är oundgängligen nödvändiga för att påskynda industrialiseringen, liksom de försvårar deras utbud av råvaror på världsmarknaden.

Vad denna utveckling lett till redovisas bl. a. av den av SAP tillsatta arbetsgruppen för u-landsfrågor i dess förslag till program för u-landspolitik, "En orättvis värld", där det heter:

"Sammantaget har allt detta fört till att u-länderna under efterkrigstiden genom prisfall på sina varor förlorat ungefär lika mycket i handelsinkomster som de mottagit i finansiell och teknisk gåvohjälp från i-länderna — en grotesk situation."

Denna utveckling leder i sin tur till stark bitterhet i u-länderna och fördjupar klyftan mellan i-länder och u-länder. Industriländernas officiella u-landsbistånd, som 1961 var 0,8 procent av nationalinkomsten, hade 1965 sjunkit till 0,6 procent. De fattiga ländernas kapitalskulder växer, och hälften av deras nya lån måste användas till att betala räntor och amorteringar på tidigare lån. Huvuddelen av dessa länders export utgörs av råvaror, vilkas pris ofta faller samtidigt som de industrivaror de importerar från i-länderna stiger i pris. Resultatet av skuldbetalningarna och den ogynnsamma handelsutvecklingen blir att det saknas pengar till investeringar, och många u-länder upplever en ekonomisk katastrof.

Den nuvarande trenden i den internationella handeln måste brytas. Om de rika länderna i Väst-Europa fortsätter sin protektionistiska politik, kommer detta att få allvarliga, ännu överblickbara konsekvenser.

De fattiga ländernas stigande otålighet framdrev den världshandels-

konferens i FN:s regi som ägde rum 1964 och som fick namnet UNCTAD (United Nations Conference for Trade and Development). UNCTAD borde kunna bli ett värdefullt organ för en förändring av handelssituationen i världen. I en rapport av organisationens generalsekreterare hösten 1966 görs emellertid följande pessimistiska bedömning:

”Konferensen (1964) rekommenderade att de utvecklade länderna inte skulle vidta några åtgärder för att stimulera oekonomisk inhemsk produktion så att denna berövade u-länderna möjligheten att ernå en skälig del av världsmarknaden. Det finns inga tecken på att de utvecklade marknadsekonomierna följt denna rekommendation. Tvärtom har många utvecklade länder vidtagit åtgärder som ytterligare subventionerar oekonomisk inhemsk produktion.” I början av nästa år sammanträder UNCTAD på nytt i New Delhi. Det måste vara ett intresse för Sverige och världen att denna organisation ges auktoritet och handlingskraft i avsikt att driva fram en mer u-landsvänlig politik.

En stabilisering av råvarupriserna står främst på de fattiga ländernas önskelista. I-länderna bör avskaffa tullar och importrestriktioner för varor från de fattiga länderna. Sådana beslut måste göras utan något krav på motsvarande prestation från u-länderna. Tullarna bör i främsta hand avskaffas när det gäller jordbruksprodukter, men nolltullar bör även eftersträvas när det gäller u-ländernas industrivaror.

Sverige bör bli ett av de länder som först bryter med den hittillsvarande handelspolitiken gentemot de fattiga länderna. Även om endast 1 procent av deras totala export går till vårt land, är våra ståndpunktstaganden på detta område av stor betydelse. Beslutet att ta bort kaffeskatten liksom beslutet att från 1 juli 1966 slopa drygt halva kaffetullen var positiva åtgärder. Det är emellertid nödvändigt att gå vidare på denna väg. Kaffetullen bör helt avskaffas på såväl rostat som orostat kaffe. Likaså bör kakaomassa, kakaosmör och kakaopulver befrias från tull. Jordnötter, som är tullfria om de inte är rostade eller saltade men däremot ålägges tull om nöterna är behandlade i moderlandet, bör även bli tullfria liksom övriga tropiska produkter som importerats.

Då Sverige har en betydande import av jordbruksvaror och frukt från andra industriländer är det angeläget att denna import länkas över till u-länderna. Det gäller såväl spannmål som socker, vegetabiliska oljor och råvaror till sådana oljor, oljekraftfoder och foderblandningar etc. Den nuvarande jordbruksregleringens gränsskydd mot konkurrens utifrån utgör ett hinder för angelägen import från u-länder.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 150 med förslag till tulltaxa måtte besluta

1) att slopa tullen på rostat och orostat kaffe, kakao-massa, kakaosmör och kakaopulver;

2) att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till slopande av tullar på industrivaror från u-länder samt förslag till möjliga former för överflyttning till u-länder av viss import av jordbruksvaror och frukt som nu sker från industriländer.

Stockholm den 14 november 1967

Axel Jansson (vpk) Gunvor Ryding (vpk) Gösta Andersson (vpk)

Gustav Lorentzon (vpk) Henning Nilsson (vpk)
